

Kommunala ekonomins utveckling till år 2023

Uppdaterad 7.10.2019

Källa: Kommunförbundets beräkningar,
Kommunekonomiprogrammet hösten 2019 (7.10.2019)

Mikko Mehtonen

7.10.2019

Den totalekonomiska utvecklingen, prognoser och antaganden

ändring-%	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
BNP, volymförändring 1)	3,1	1,7	1,5	1,0	0,9	0,9	0,7
Lönesummans ändring	2,4	4,1	3,7	3,6	3,2	2,6	2,3
Allmän inkomstnivå	0,2	1,7	2,7	3,1	2,9	2,8	2,7
Arbetslöshetsgrad	8,6	7,4	6,5	6,3	6,2	6,3	6,5
Konsumentprisernas ändring	0,7	1,1	1,1	1,4	1,7	1,7	1,7
Statsandelsindexets ändring 2)	-0,5	1,4	2,3	2,7	2,6	2,5	2,5
Kommunernas inkomstnivå	-1,1	1,4	3,6	3,6	2,9	2,8	2,7

1) I uppgifterna har man beaktat Statistikcentralens uppdaterade BNP –nivå (20.9.2019)

2) I indexen har man beaktat returnerade lönepenningen åren 2019-2020

Kommunernas och samkommunernas bruttoutgifter, md €

	2017 1)	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Verksamhetsutgifter	36,68	37,87	39,32	40,89	42,23	43,68	44,98
- Personalutgifter	20,20	20,60	21,12	21,97	22,65	23,38	23,97
- Löner	15,88	16,37	16,91	17,61	18,16	18,74	19,21
- Övriga personalutgifter	4,32	4,24	4,21	4,36	4,49	4,64	4,76
- Inköp (material och tjänster)	13,05	13,58	14,33	14,96	15,53	16,13	16,72
- Understöd	2,19	2,24	2,35	2,37	2,39	2,43	2,47
- Övriga verksamhetsutgifter	1,24	1,45	1,51	1,59	1,66	1,74	1,82
Ränteutgifter, brutto	0,31	0,31	0,36	0,30	0,32	0,37	0,43
Investeringar	4,63	4,84	5,19	5,37	5,50	5,58	5,57
Sammanlagt	41,61	43,02	44,86	46,56	48,05	49,63	50,98
Ändring-%:							
Verksamhetsutgifter	-1,2	3,2	3,8	4,0	3,3	3,4	3,0
- Löner	-0,3	3,1	3,3	4,2	3,1	3,2	2,5
- Inköp (material och tjänster)	4,0	4,1	5,5	4,4	3,8	3,9	3,7
Utgifter sammanlagt	-0,5	3,4	4,3	3,8	3,2	3,3	2,7

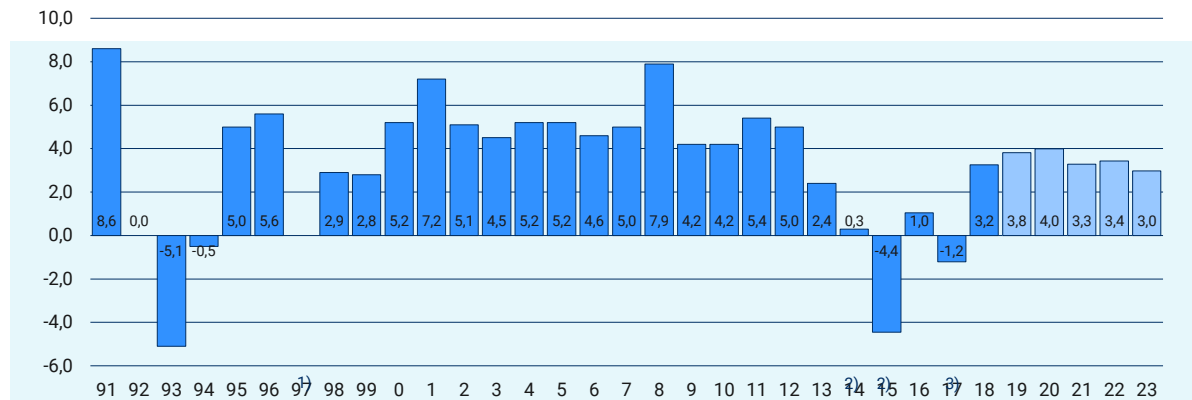
1) År 2017 minskade verksamhetsutgifterna (samt verksamhetsinkomsterna och statsandelarna) pga. av att utbetalandet och fakturerandet av det grundläggande utkomststödet överflyttades till FPA. Effekten på verksamhetsutgifterna är ca. -700 miljoner euro. Konkurrenskraftsavtalet påverkar personalutgifterna åren 2018 och 2019 med ca. - 300 miljoner euro.

Källa: Åren 2017 och 2018 Statistikcentralen
Åren 2019-2023 uppskattning FM 7.10.2019 (Verksamhetsutgifterna uppdaterade 16.10)

3

Förändring i kommunernas och samkommunernas verksamhetsutgifter, procent

1) Uppgifterna för år 1997 är inte jämförbara med tidigare år bl.a. på grund av huvudmannamodellen inom undervisningsväsendet

2) Åren 2014-2015 saktar verksamhetsutgifternas tillväxt ner pga. bolagiseringen av de kommunala affärsverken och yrkeshögskolorna. Dessutom inverkar statistikreformen på utgiftsnivån år 2015. Utan dessa åtgärder skulle tillväxten vara ca. 1 % åren 2014 och 2015

3) År 2017 saktar verksamhetsutgifternas tillväxt ner pga. av att utbetalandet och fakturerandet av det grundläggande utkomststödet flyttas över till FPA samt konkurrenskraftsavtalet. Utan dessa överflyttningar skulle tillväxten vara ca 1 %.

Lähde: Vuodet 2017 ja 2018 Tilastokeskus,
Vuosien 2019-2023 arviot VM 7.10.2019

4

Kommunernas skatteinkomster, Md. €

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Skatteslag							
Kommunalskatt	18,90	18,76	19,10	20,28	20,99	21,71	22,37
Samfundsskatt	1,87	1,86	1,91	2,00	2,10	2,17	2,23
Fastighetsskatt	1,77	1,81	1,88	1,92	1,94	1,96	1,99
Skatter sammanlagt	22,55	22,43	22,89	24,20	25,03	25,84	26,59
Ändring-%:							
Kommunalskatt	0,2	-0,8	1,8	6,2	3,5	3,4	3,0
Samfundsskatt	22,0	-0,6	2,9	4,7	5,0	3,3	2,8
Fastighetsskatt	4,3	2,2	3,7	2,1	1,0	1,0	1,5
Skatter sammanlagt	2,0	-0,5	2,1	5,7	3,4	3,2	2,9
Inkomstskattesats, genomsn.	19,90	19,84	19,88	19,88	19,88	19,88	19,88
Samfundsskattesats	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0
Andel av samfundsskatten, %	30,34	31,35	31,30	31,30	31,30	31,30	31,30

Kommunernas och samkommunernas ekonomi, md € (uppskattningar enligt hållbarhetsberäkningen)

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Verksamhetsbidrag	-27,50	-28,55	-29,88	-31,27	-32,49	-33,74	-34,84
Skatteinkomster	22,55	22,43	22,93	24,44	25,01	25,77	26,52
Statsandelar för driftsek.	8,54	8,50	8,53	9,43	9,89	10,33	10,67
Finansiella poster, netto	0,37	0,32	0,37	0,36	0,32	0,28	0,16
Årsbidrag	3,96	2,70	1,95	2,97	2,74	2,64	2,50
Avskrivningar	-2,82	-2,82	-2,92	-3,02	-3,12	-3,22	-3,32
Extraordinära poster, netto	0,14	0,07	0,07	0,07	0,07	0,07	0,07
Räkenskapsperiodens res.	1,28	-0,04	-0,90	0,03	-0,31	-0,51	-0,75
Rättelsepost till int.tillf.med.	-0,53	-0,57	-0,57	-0,57	-0,57	-0,57	-0,57
Internt tillf. medel, netto	3,57	2,16	1,45	2,47	2,23	2,14	2,00
Investeringar, netto	-3,46	-3,87	-4,18	-4,34	-4,52	-4,67	-4,66
Finansieringsresultat¹⁾	0,11	-1,71	-2,74	-1,87	-2,29	-2,53	-2,67
Lånestock	18,42	19,44	22,25	24,19	26,54	29,14	31,88
Likvida medel	6,40	6,04	6,04	6,04	6,03	6,03	6,04

1) Finansieringsresultat = Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde = Internt tillförda medel + investeringar, netto
Internt tillförda medel = Årsbidrag + extraordinära poster, netto + rättelseposter till internt tillförda medel.

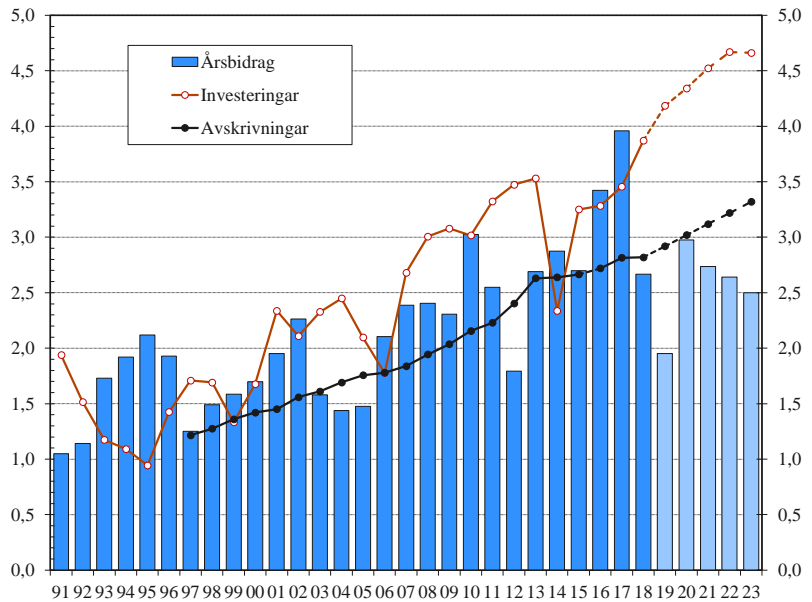
2) Till statsandelens nivå för 2019 har man inte beaktat ökningen på 237 miljoner euro, som regeringen beslöt att tidigarelägga till år 2019

Den kommunala sektorns årsbidrag, avskrivningar och investeringar¹⁾ 1991-2023 (enligt hållbarhetsberäkningen) Md. €

1) Investeringar, netto = Investeringsutgifter – finansieringsandelar – inkomster från försäljning av anläggningstillgångar

Bolagiserandet av de kommunala affärsverken inverkar på nettoinvesteringarnas nivå år 2014

Källa: Åren 1991–2018 Statistikcentralen. Uppskattningarna för åren 2019–2023 enligt FM 7.10.2019

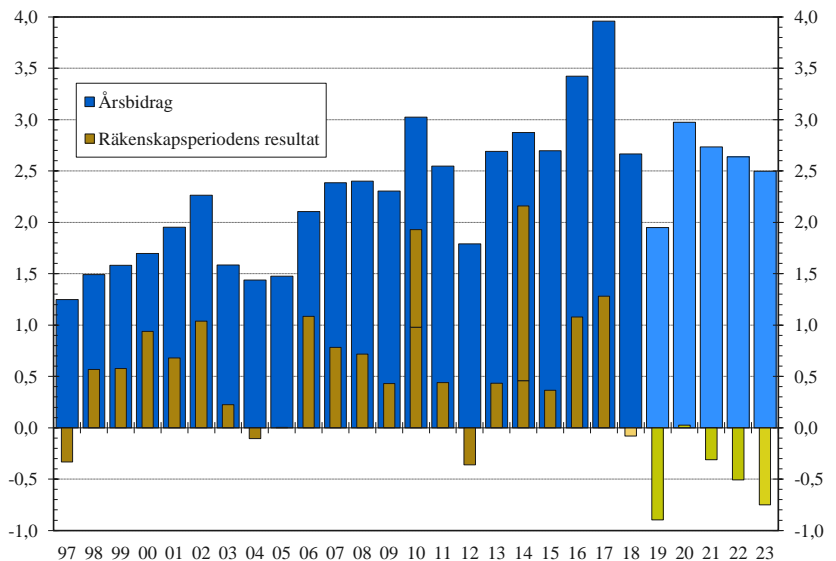
7

Kommunsektorns årsbidrag och räkenskapsperiodens resultat (enligt hållbarhetsberäkningen) Md. €

År 2010 innehåller räkenskapsperiodens resultat den bokföringsmässiga försäljningsvinst på cirka 0,95 miljard euro som kommunerna i huvudstadsregionen fick då samkommunen Helsingforsregionens miljötjänster (HRM) bildades.

År 2014 förbättrar bolagiseringen av kommunala affärsverk räkenskapsperiodens resultat med omkring 1,7 miljard euro

Källa: Åren 1991–2018 Statistikcentralen. Uppskattningarna för åren 2019–2023 enligt FM 7.10.2019

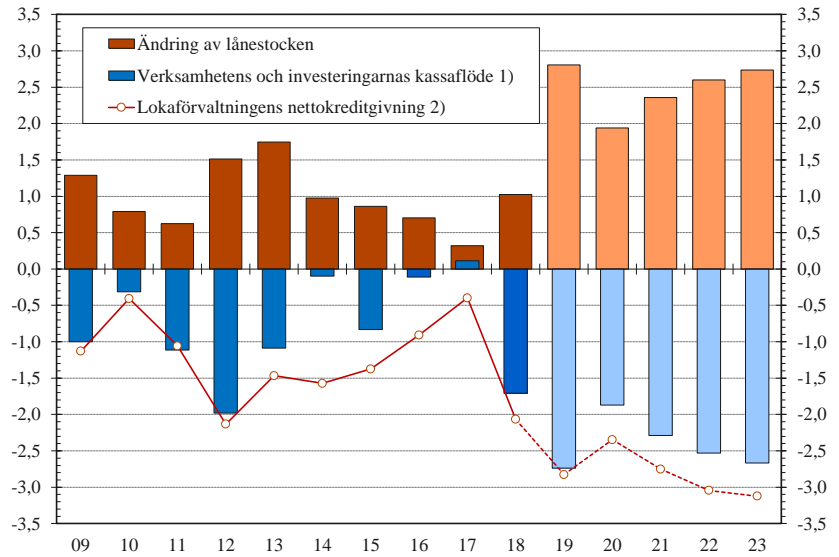
8

Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde och lånestockens ändring inom kommunsektorn samt nettokreditgivningen inom lokalförvaltningen (enligt hållbarhetsberäkningen) Md. €

1) Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde är ett mellanresultat i finansieringsanalysen. Ett negativt belopp (underskott) beskriver att utgifter antingen måste täckas genom en minskning av de likvida medlen eller genom ökning av lånestocken. Ett positivt belopp (överskott) beskriver hur stor andel av kassaflödet som blir kvar till nettoutlåning, låneamorteringar och förstärkandet av kassan.

2) Lokalförvaltningens nettokreditgivning enligt nationalräkenskaperna = Skillnaden mellan totalinkomsterna och totalutgifterna inom lokalförvaltningen.

Källa: Åren 1991–2018 Statistikcentralen.
Uppskattningarna för åren 2019–2023 enligt FM 7.10.2019

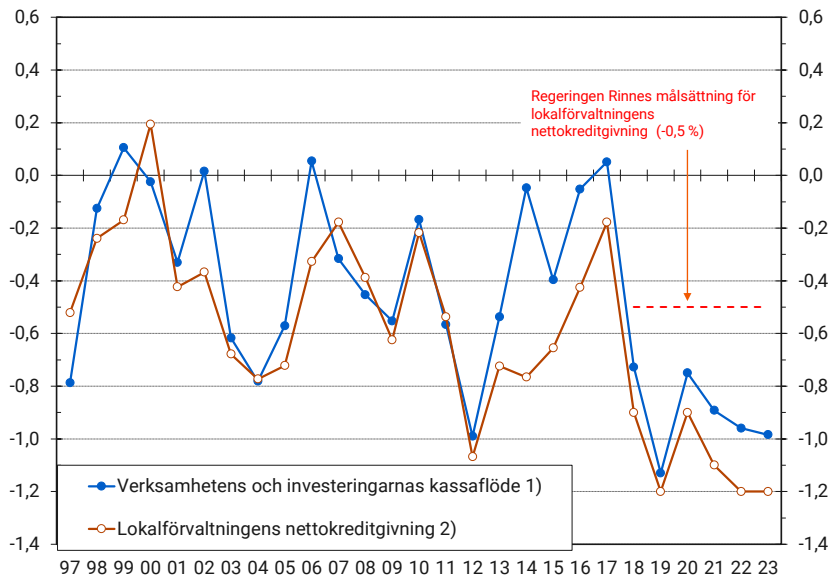

Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde inom kommunsektorn samt nettokreditgivning inom lokalförvaltningen (enligt hållbarhetsberäkningen) % av BNP

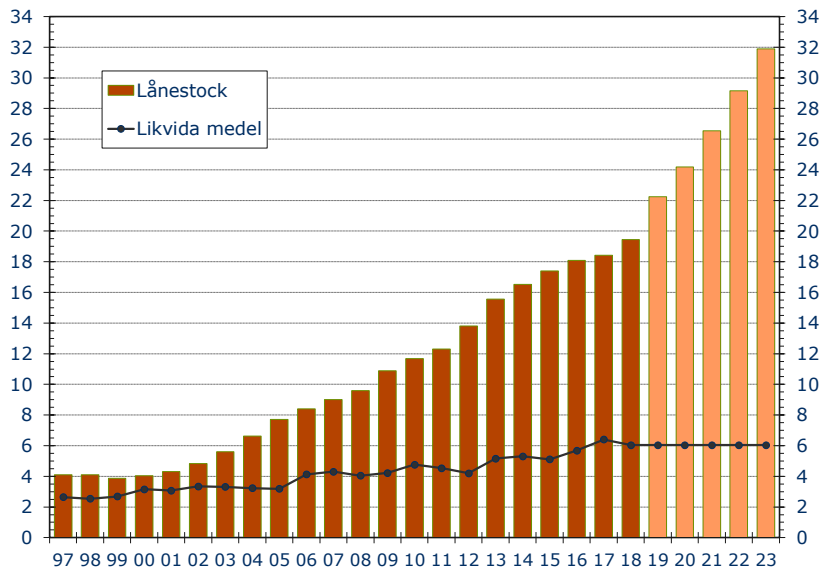
1) Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde = Internt tillförda medel + Investeringar, netto Internt tillförda medel = Årsbidrag + extraordinära poster, netto + korrektivposter till internt tillförda medel

2) Lokalförvaltningens nettokreditgivning enligt nationalräkenskaperna = Skillnaden mellan totalinkomsterna och totalutgifterna inom lokalförvaltningen

Källa: Åren 1991–2018 Statistikcentralen.
Uppskattningarna för åren 2019–2023 enligt FM 7.10.2019

Kommunernas och samkommunernas lånestock och likvida medel
Md. €
(enligt hållbarhetsberäkningen)

Källa: Åren 1991–2018 Statistikcentralen.
Uppskattningarna för åren 2019–2023 enligt FM 7.10.2019

11

Kommunernas och samkommunernas resultaträkning

Md.€

Resultaträkningens post	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Verksamhetsinkomster	9,22	9,30	9,43	9,62	9,74	9,94	10,14
Verksamhetsutgifter	-36,72	-37,87	-39,32	-40,89	-42,23	-43,68	-44,98
Verksamhetsbidrag	-27,50	-28,57	-29,88	-31,27	-32,49	-33,74	-34,84
Skatteinkomster	22,55	22,43	22,93	24,44	25,01	25,77	26,52
Statsandelar	8,54	8,50	8,53	9,43	9,89	10,33	10,67
Finansiella poster, netto	0,37	0,31	0,37	0,36	0,32	0,28	0,16
Årsbidrag	3,96	2,67	1,95	2,97	2,74	2,64	2,50
Avskrivningar/nedskrivning	-2,82	-2,82	-2,92	-3,02	-3,12	-3,22	-3,32
Extraordinära poster, netto	0,14	0,07	0,07	0,07	0,07	0,07	0,07
Räkenskapsper. res.	1,28	-0,08	-0,90	0,03	-0,31	-0,51	-0,75
Ändring-%:							
Verksamhetsinkomster	-1,4	0,9	1,4	2,0	1,2	2,1	2,0
Verksamhetsutgifter	-1,1	3,1	3,8	4,0	3,3	3,4	3,0
Skatteinkomster	2,0	-0,5	2,2	6,6	2,3	3,0	2,9
Statsandelar	-3,3	-0,5	0,4	10,6	4,9	4,4	3,3

Källa: Åren 2017–2018 Statistikcentralen. Uppskattningarna för åren 2019–2023 enligt FM 7.10.2019

År 2017 minskade verksamhetsinkomsterna och -utgifterna samt statsandelarna då faktureringen och utbetalningen av grundläggande utkomststödet flyttas över till FPA samt konkurrenskraftsavtalet.

12

Kommunernas och samkommunernas finansieringsanalys

Md.€

Finansieringsanalysens post	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Verksamhetens kassaflöde							
Årsbidrag	3,96	2,67	1,95	2,97	2,74	2,64	2,50
Extraordinära poster, netto	0,14	0,07	0,07	0,07	0,07	0,07	0,07
Rättelsepost till internt tillförda medel	-0,53	-0,57	-0,57	-0,57	-0,57	-0,57	-0,57
Investeringarnas kassaflöde							
Investeringsutgifter	-4,63	-4,84	-5,19	-5,37	-5,50	-5,58	-5,57
Finansieringsandelar för investeringar och investeringarnas försäljningsinkomster	1,19	0,97	1,01	1,03	0,97	0,91	0,91
Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde	0,13	-1,71	-2,74	-1,87	-2,29	-2,53	-2,67
Finansieringens kassaflöde							
Förändringar i utlåningen	-0,06	-0,04	-0,07	-0,07	-0,07	-0,07	-0,07
Ökning av långfristiga lån	2,27	2,83	4,91	4,09	4,56	4,85	5,04
Minskning av långfristiga lån	-2,01	-2,04	-2,10	-2,15	-2,20	-2,25	-2,30
Förändring av kortfristiga lån	0,12	0,22					
Förändring av likvida medel	0,72	-0,36					
Likvida medel 31.12.	6,40	6,04	6,04	6,04	6,03	6,03	6,04
Lånestock 31.12.	18,42	19,44	22,25	24,19	26,54	29,14	31,88

Plock ur Kommunekonomiprogrammet hösten 2019

Regeringen Antti Rinnes första kommunekonomiprogram

- Kommunala ekonomin försvagades märkbart år 2018
- Kommunala ekonomins försvagning fortsätter 2019
 - Kommunala ekonomins utgifter ökar, men skatteinkomsternas utveckling är svagare än vad man på våren uppskattade. Statsandelarna ökar inte.
- Med räkenskapsperiodens resultat mätt kommer kommunala ekonomin att nå jämvikt år 2020, men pga. den höga investeringsnivån kommer skuldsättningen att öka
- Regeringen ökar och utvidgar kommuernas uppgifter och förpliktelser
- Utsikterna för den kommunala ekonomin är oroväckande
- Ekonomiska anpassningstrycket varierar märkbart i de olika kommunstorleksgrupperna

Kuntalousohjelma 2020–2023, Syksy 2019

Valtiovarainministeriön julkaisuja – 2019:52

Kommunekonomiprogrammets centrala linjedragningar som berör den kommunala ekonomin

- Lokalförvaltningens (kommunala ekonomins) finansiella ställning skall vara högst -0,5 % i förhållande till BNP år 2023
 - För att målet för det strukturella saldoto ska nås bör lokalförvaltningen anpassas till ett belopp av ca 1,8 miljarder euro på 2023 års nivå.
- Fastän regeringens målsättning är att balansera kommunala ekonomin så ökar åtgärderna på utgifterna
 - Kommunala ekonomins utgiftsbegränsning, dvs. gränsen för det eurobelopp ändringarna i omkostnaderna som statens åtgärder medför för den kommunala ekonomin under åren 2019-2023 är högst 520 miljoner euro.
- Statsandelar för nya och utvidgade uppgifter har lovats 100 % statsandel
- Ändringarna i skattegrunden som minskar på skatteinkomsterna kompenseras till kommunerna
- En del av regeringens utgiftsökningarna är bestående, men en del är framtidsinvesteringar av engångsnatur. Framtidsinvesteringarnas statsandelar skärs bort från kommunala ekonomin under åren 2021-2023.